

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Abonyi árk.
 Helyes: Negyedévre . . . . . 8 korona.
 Hét évre 12
 Féléven: Negyedévre 5
 Hét évre 80

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyeszsám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A tisztujítás.

— nov. 9.

Debrecen városa pénteken tartja a tisztujítás előtt utolsó rendes közgyűlését. Három nappal később, december 15-én pedig lejár a városi tisztviselői állásokra a pályázat határideje.

Nagyon feltűnő változások nem nagy számmal lesznek. Pályázó ugyan akad elég; a tisztikarból és a közigazgatási személyzetten kívül állók sorából is többen meg szeretnék nyerni a választók többségének bizalmát. A tanácsosok közül azonban hármat-négyet közfelkiáltással egyhangulag ismét megválaszt a közgyűlés; így tehát csak 2—3 tanácsosi állás, esetleg a többi állások némelyikének elnyeréséért lehet erősebb küzdelem.

A főjegyzői tisztet valószínűleg szintén egyhangu választással töltik be.

A város közönségének érdek-

lődése emélfogva a polgármesteri szék felé fordul teljes mértékben. És ez természetes is. Mert ettől függ a város jövőjének egészséges kialakulása. Ha gyöngye, tapasztalatlan, a maguk javát minden közérdeknél jobban dédelgetők befolyása alatt álló férfiu kerülne a városi közigazgatás élére: sok olyan reményről le kellene mondani, aminek teljesülése Debrecen város fejlődésével egyértelmű.

Szerencsére azonban a viszonyok úgy alakultak, hogy ez a csapás nem fog bekövetkezni. Debrecen város közönsége nyugodtan, sőt megnyugvással várhatja be a polgármester-választás eredményét; — mert a törvényhatósági-bizottság tagjai jól megértették a rájuk háruló feladat fontosságát s úgy döntenek el a kérdést, hogy közmegelegedés kelhet majd nyomában.

A törvényhatósági-bizottság többsége alapos megfontolás után szemelte ki a maga jelöltjét. Hogy ez

a jelölt egyuttal a szabadelvűpárt tagja, ez folyománya annak, hogy a törvényhatósági-bizottság tagjainak jelentékeny többsége szintén a szabadelvűpárthoz tartozik.

Ez pedig semmiképen sem azt jeleuti, hogy ezzel a politikai pártoskodás vonul be a közgyűlési terembe. Ez a jelölés s a többség jelöltjének Komlóssy Arturnak polgármesterré választása egyszerűen csak a fennálló helyzetnek logikai következménye.

Hiszen például az is hallgatólag a föltételek közé tartozik, hogy a polgármester református vallásu legyen. Ez azért nem azt jelenti, hogy a városi közigazgatásban érvényesül a többi vallásfelekezetté ártalmára a református egyház érdeke. Éppen így áll a dolog a szabadelvűpárti többség akaratának keresztül vitelével. Ez semmi egyéb következtetésre nem való, csupán annak a ténynek megállapítására, hogy a

A pótesküdt.

— Monológ. —

Irta: Zöldi Márton.

Voltak önök esküdtek? Gyakorolták önök legszentebb emberi kötelességüket? Nem? Gratulálok. En gyakoroltam a legszentebb kötelességet. Csak ne kérdezzék, hogy miképp. Torkig vagyok a legszentebb emberi kötelességgel, Idáig vagyok velük . . . Buta malícia a sorstól . . . A sorsjegyemet nem huzzák ki, de engem kisorsoltak esküdtnék s behívtak mint valami póttartalékost. Kedvem lett volna el nem menni, de gyöngyöden tudatták velem, hogy abban az esetben kétszáz korona bírság van a nyakamba. Ohó, uraim én nem loptam a pénzt. Ha loptam volna, nem lehettem volna esküdt. Ebből látható, hogy bizonyos körülmények között az is baj, ha az ember lop — és bizonyos körülmények között az is baj, ha az ember nem lop.

Sokat gondolkoztam az esküdtszéki intézményről. A dolog így áll: X megöli Y-t Helyes. En nem ismertem X-et. Altlában nem szeretek mások mazán-ügyeibe avatkozni. Az elnök másképp véle-

kedik. Beidéz, kisorsol, és leültet. Helyes. Az elnöknek a maga szempontjából igaz van. Ó a jogrend embere. Neki fizetése van a jogrendtől. Csinos kis összeg. En ellenben ráfizetek a jogrendre. Nem szivesen de pontosan. És mi történik? Az elnök szigoruan megleckéztet és leültet. Kihirdeti személyemre az ostromállapotot Megfoszt polgári jogaim legbecesebb részétől. Míg a tárgyalás tart, nem mehetnek sem színházba, se kávéházba és nem látogathatom meg beteg nagynénémet, a ki roppant szeszélyes asszony és képes kitagadni. Enni pedig akkor mehetnek, mikor az elnök éhes. Tegyük fel, hogy az elnök gyomorhajos. Mi következik belőle? Az, hogy nekünk esküdteknek kell szigoru diétát tartanunk, No, ha ez is jogrend, akkor igazán keveset értek hozzá.

De ne kicsinyeskedjünk. Az esküdt végre is a polgári lelkiismeret élő kifejezője. Minden esetre szép dolog és jól is hangzik. Birónak lenni megtévedett embertársaink felett, kimondani a bűnöst és felakasztatni. Kérem ez szép dolog, ha úgy tetszik, magasztos. Urai leszünk életnek és halálnak . . . Teringettét . . . ezért érdemes egy kicsit koplalni. A polgári életben fel sem fricskázhatjuk em-

bertársunkat büntetlenül. Az esküdtek padján azt tesszük vele, a mit akarunk. Van ebben valami, kérem . . .

De mit szólnak én, a kit pótesküdtnek sorsoltak ki. Pótesküdtnek! . . . Tetszik tudni mi az? A pótesküdt az emberi alakot öltött ötödik kerék. Egy ember a ki ül és jogilag nincs jelen . . . Egy eshetőség . . . lehet valami, lehet semmi. Például: ha a tárgyalás alatt egy rendes esküdetet megüt a guta, akkor a pótesküdt kilép a fikció homályából, ellenben, ha a guta tartózkodó magaviseletet tanusit, akkor a pótesküdt megmarad kerek nullának.

Ez utóbbi minőségben szerepeltem én negyvennyolc óráig. Ott ültem én ke-reken, mint a nulla, a fikció homályába burkolózva. Körülöttem zsongott az élet: a vádlottzokogott, az elnök faggatott, az ügyész vádolt, a védő deklamált, az esküdtek fejüket bólogatták, a tanuk hazudoztak, csak én nem mertem adni élet-jelt magamról.

Mi közöm nekem az egész üggyhöz? Egyetlen jogom a mi épségben maradt, az volt, hogy a számat befoghassam.

Szegény vádlott . . . roppant fél-szeg, tájékozatlan ember volt. Egy alka-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, Fötér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen színmentes s kiváló jó hatású „Mollitergin“ arcz s kézbőr finomító szszépitő szerét, mely folyadék amig ártalmatlanságára nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors s biztos. A szél kifújta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, s poudert alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan! Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 korona.

többség jogában áll a polgármester személyét kiszemelni.

A mi pedig a legmegnyugtatóbb, ismétlem, az, hogy Komlóssy Artur személye föltétlen bizalmat érdemel.

Ezt a férfit már családi hagyományai is erősen kötelezik arra, hogy egész életét, tudását, egyénisége összes előnyeit önzetlenül és részrehajtatlanul a város javára szentelje.

Másrészt egyéni ambíciója is sarkalja őt, hogy apáinak nyomán szintén Debrecen város szolgálatában, a város virágzásának, jövőendő fényének biztosításában minél bokrosabb érdemeket szerezzen, minél nagyobb sikereket arasson.

Ezek az előnyök egyfórra személyes értékével Komlóssy Arturt mindenképen hivatottá teszik arra, hogy az ő polgármesterségét az egész város párt, vallás és osztálykülönböztetés nélkül lelkesedéssel üdvözölje.

Haladás.

A Szabadság számára írta: Erdélyi Gyula.

Veszedelemes jelszó a haladás. Haladunk abban, hogy az évek nyakunkra nőnek, esetekkel szaporodik a történet. Szaporodnia kell, mert minden dolognak van története. Nem veszteglünk semmi esetre sorvadó tespedésben. Indultunk. Megindultunk. Haladunk. Az a kérdés azonban haladásunk természetes e vagy korszerű? Nem e ál haladás a mienk? Igazi e vagy csak látszik annak?

Egy nemzetet a természetes haladás tehet nagygyá. Ál haladás, ha min-

dent felvesz, a mi divatos és korszerű, habár ereje hozzá nincsen, jelleme, viszonyai, körülményei mások. Egy nemzet csak úgy haladhat, ha erejével és rendeltetésével tisztában van. Teljes becsértékét tudja adni a kezdetnek és a célnak. Haladhat, ha tehetségei vannak és e tehetségeket nem engedi más mederbe kallódni, mint a hova valók. Ezek dacára sem lehet mindig biztos, mert a külső körülmények nem állnak egy nemzet hatalmában. Innen vannak a fejlődést akadályozó körülmények bonyodalmai.

Nem biztos és nem sikeres a haladás, ha nincs mértéke. Tul csapong, rohan, rendszertelenül ölel fel mindent, egyik a másik elé vág. Nem használ a türelmetlen békétlenkedés, jajgatás. hogy ebben és abban hátra vagyunk.

Keveset ér, ha nem tudjuk megtalálni mi hova illik? Nyakra a nyakendő, fejre a kalpag, eszmára sarkantyú, oldalra kard. A mai rendezés károsabb a visszaesésnél. Rendszer nélkül nem jutunk dülöngésre s ha egyszer rendszertelenül valamit elrontunk, azt meg nem javítjuk soha és botlás után botlás következik. A lázaskodás nagy baj. Nem azért kell tāt ültetni, mert a szomszédnak is van, de mert hasznos és szép. Kérdés, milyen fāt ültessünk? A mi kaimon díszlik, meglehet a völgyben silylik.

Mindaz, a mi a haladó nemzet életében az ő eredeti tehetségeinek és törvényeinek megfelel rá nézve természetes, mindaz, a mi azoknak meg nem felel rá nézve természetellenes. A természetes a haladást előmozdítja, a természetellenes akadályozza visszássá teszi a nemzeti haladás akadályait. Ovakodjunk mindig az idegen viszonyok erőszakoskodásaitól.

Bölesen mondotta Horváth Cyril: Tanusítják a történelmi adatok, hogy némelykor az idegen-szerű viszonyok el-

hatalmaskodása miatt, bizonyos önfeledés ragadja meg a nemzetet és hogy annak szédelgése között még attól a kóranyagtól megszabadulni sem képes, melynek sorvasztó dulakodását szüntelenül tapasztalja. Szó sem lehet ilyenkor a rendeltetészerű haladásnak öntudattal intézett folytatásáról. Az összetartó önérvényesítést elfajulás és lassanként szétmállás fogja követni.

A valódi haladás mindig természetes, az ál ellenben csak színli a természetességet. És még is számtalanszor fölcseréltetnek egymással. Miért van?

Azért a tulajdonságért, mely mind a kettővel közös E tulajdonság a korszerűség. Korszerű a valódi haladás, mert ahhoz, hogy a fejlődő nemzetnek sajátosságai határozottan léphessenek fel, a beléoltott törvényszerű hatolásán kívül a kor által előidézett viszonyok kedvezősége is szükségeltetik. Korszerű a nem valódi haladás, mert tartalmának az az esetleges viszonyok összesége kölcsönöz némi keletet, melyeket a fölületesen gondolkodók ugyanegynék tartanak a korral. Pedig a nem valódi haladás csak vásári és vásári bece van.

A korszellemét különböztessük meg a korérdekétől. Igaz, hogy némelykor a korszellem tulajdonai, a korérdekeinek tulajdonaival összehangzanak, de ez csak történetes.

Mit nem lehetne majd ennek palástja alatt a nemzeti élet mozzanatai közé becsempészni?

Nem tapasztalható e, hogy bizonyos idő múlva éppen arra mondanak ingerült átkot, a mit előbb félkaroltak?

Az irodalom irányítja, vezeti a haladást. Az irodalom tehet jót és roszt. Egészséges vért vezethet be a haladásba, vagy vérmérgezést. Az irodalom határain belül mozgó élet is a nemzet élete és bűnös, ha a helytelenül fölfogott korszerűségnek a nemzet egyéniségét feláldozza.

lommál rám vetette szemét és hosszasan nézett. Olyan megindító, könyörgő volt tekintete. Szerettem volna mondani neki: Kedves barátom, én nem tehetek magáért semmit, én itt csak egy jogi fölösleg vagyok. Én szívesen megbocsátanám önnek, hogy az apósát megölte, de az én bocsánatom nem ér önnek semmit. Én csak pótesküdt vagyok . . .

Az elnök, az ügyész, a védő bezzeg rám se néztek. Oh, azok tudták, hogy mi vagyok. Jelentéktelenségem tudata iszonyuan fojtogatott, szórakozottan figyeltem a tárgyalásra. Alig tudtam, hogy miről van szó. Minek? Használok valamit a jogrendnek, ka akármily böles rendet formálok? Nem kérdezi senki, nem kíváncsi rá senki.

Es ez így tartott a tárgyalás végéig. A vádlottat elítélték. Helyes . . . A védő semmiségi panaszt jelentett be. Nagyon helyes . . . bárcsak megsemmisítenék az eljárást, gondoltam magamban. Nekem nincs részem benne.

Hazamentem. Otthon nem győztem a kérdésekre felelni. A gyerekek minden részlet iránt érdeklődtek.

— Papa, milyen az a gyilkos?

Mondtam, hogy jóra való fiatal ember.

— De hát akkor mért itélted fel? — kérdezte a legfiatalabb leányom sötét szemrehányással. Közel állott a siráshoz.

— Fiam — mondottam neki én ártatlan vagyok az egészben, én csak pótesküdt voltam.

Erre a szóra mindnyájan lesütötték a szemüket. Láttam, tisztán láttam, hogy restelik e dolgot. Végre is senki sem szeret egy pótesküdt gyermeke lenni . . . Én magam is úgy volnék . . .

A kávéházban is mindenki a szenzációs esetről beszélt. Erősen kritizálták a verdiktet. Az öreg tisztartó kiméletlenül támadta az esküdeket.

— Szamarak, mondotta erős, reesező hangon. Aztán rám nézett.

— Ah, ön is esküdt volt? kérdezte szurós tekintettel.

— Igen, sebegtem halkan.

— Nohát süssék meg a verdiktet. Nagyobb ostobaságot nem hallottam. Szégyelhetik magukat.

Haboztam . . . eláruljam-e, hogy nekem a verdikthez semmi közöm? Megmondjam-e, hogy csak pótesküdt voltam? Nem! Soha!! Inkább türöm a gáncsot,

a gunyt. Neki állottam védelmezni a verdiktet. Hatalmas ékesszöllást fejtettem ki. Okoskodtam induktive. és de uktive. Előterbe toltam a társadalom legszentebb érdekeit, magyaráztam a megtorlási módszer kényyszerűségét.

— Mi lesz velünk, kérdeztem — ha az emberélet ellen való büntettek elhatalmosodnak? Az a verdikt, mogengedem hogy szigorú, de mindnyájunk egyéni biztonsága érdekében kifejezett erős momentó. Ne feledjék uraim, kezdtem emeltes hangon . . . de ekkor belépett a védő . . . gunyosan végigmért . . .

— Ah, ön az esetről beszél . . .

— Igen . . .

— Persze ön is ott volt . . . pótesküdt . . .

— Pótesküdt . . .

Szánakozóan mosolyogtak és én leverten kullogtam haza . . . Azt hiszem ebben a pillanatban cseréltem volna az itélttel . . . Az legalább nem pótygilkos.

Karácsonyi ajándéknak

a legkedvesebb egy életnagyságu **Platin** Aquarell vagy **Pastell** kép. Ilyen képek előállítására o o o o

legjobban és legolcsóbban **HARTH GUSZTAV** fényképész képes

Piacz-u. 34. sz. a.

Némelyek előtt a kezdet, másoknál, a vég a fontos. Az egyik következetesen a másik azonnal akar valamit alkalmazni. A jó szándék egyikőtől sem tagadható el, de hivatás nélkül semmit sem ér.

Azt sem kell miáig szem elől téveszteni — mondja Horváth Cyril — hogy az irás, mint irás, épen nem jele mindig a hivatásnak. Hányan vannak, kik fiatal korukban csak úgy szórják a sok beszélyt és verset, ha pedig a férfikort elérik szinte irtóznak az íróasztaltól. A valódi hivatás is függ fejlődési tulajdonára nézve az akadályozó, vagy kedvező viszonyoktól, de a mi gyökerét illeti fölötte van az idő és hely változásainak.

Az eszmében mozgó szellem nem csak szemléli, hanem gondolja is, nem csak gondolja, hanem szemléli is az ő általa áthatatott tartalmat. Mint szemléltet megkülönbözteti őt az illető eszmének más fejlődéseitől, mint gondolat bensőleg egyesíti őt azokkal, végre mint meg eszméltet oly tagnak ismeri a többi tag között; melynek az eszme fejlődése kölcsönöz valódi életet.

Ez a rendeltetése a hivatásos írónak a haladás irányításában. A nem hivatásos írók szerepe itt, gyilkos szerep.

Gyilkosoknak a nemzet templomában nincs helye.

Hajdumegye közigazgatása.

Közigazgatási bizottsági ülés.

— dec. 9.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt Rásó Gyula alispán elnöklete alatt ülést tartott, a melyen az egyes szakelődök terjesztették be az elmúlt november hóra vonatkozó jelentéseiket.

A jelentések érdekesebb adatai a következők:

(Az alispán jelentése.)

Rásó Gyula alispán jelentése szerint a közbiztonsági viszonyok a múlt hó folyamán jók voltak s felemlítésre méltóan nem zavartattak meg.

Az állategészségügyről már ez nem mondható, mert *Balmaz-Ujváros*, *Miképercs* községekben, ugyszintén *H.-Nánás* városban a sertésvész pusztított.

Ferenczy Elek nyugalmazott főszolgabíró fegyelmi ügyében a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya által hozott beszűntető határozat megfelelőbbtetvén, az jogerőre még nem emelkedett.

(Közegészségügy Hajdumegyében.)

Losonczy Álmos dr. főorvos jelentése szerint a közegészségügy a megye területén épen olyan kedvezőtlen volt, mint október hóban.

Bár ugyan a születések száma igen magas volt, mégis mérsékelt a szaporulat, mert a *halálozások száma feltűnően nagy volt.*

Járványszerűleg uralkodott a vörheny és kanyaró, de nagy számban hunytak el különösen tüdőlobban, gümőkórban stb.

A vörheny Hajdu-Nánáson és Tétlenen uralkodott feltűnően, ezenkívül 5 más községben. Összesen 97-en betegedtek meg vörhenyben, a kik közül 36 gyógyult, 20 gyermek elhalt, 41 pedig kezelés alatt maradt.

Kanyaró járvány volt H.-Böszörményben, H.-Dorogon és járványosan még 2 más községben. Az összes megbetegedés száma 130, ebből 96 gyógyult

12 gyermek elhalt 22 ápolás alatt maradt.

Heveny fertőző betegségekben az elmúlt hóban 263 betegülés észleltetett 37 halálozással.

Két embert megmarta a veszett kutya, hárman pedig öngyilkosságot követtek el.

A népesedési kimutatás a következő:

Novemberben születtek összesen Hajdumegyében 572-en, elhalt 362, a szaporodás 193, a halvaszülettek száma tizenhat.

(Az adózó vármegye.)

Hajdúvármegye területén Fauszt Elek pénzügyigazgató jelentése szerint november hóban befizettek:

Egyenes adóban 338661 korona 10 fillért; hadmentességi díjban 9343 kor. 13 fillért; bélyegjövődékben Debrecen város fogyasztását is beleértve 29384 kor. 38 fillért; jogilletékben 52306 korona 07 fillért; dijjövődékben 153 kor. 34 fillért; dohányjövődékben 122901 kor. 46 fillért; határvám jövődékben 12944 kor. 29 fillért; fogyasztási és italdobban 16363 kor. 85 fillér. Fizetési halasztás 13 esetben engedélyeztetett.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Lelkészképesítő vizsgálatok. Szerdán, e hónap 10-én lesznek a ref. lelkészképesítési pötlő és javító vizsgálatok a főiskola tanács terméken. A vizsgákon Kiss Áron ev. ref. püspök fog elnökölni.

Karácsonyi szünidő a főiskolában. A jog és theologia akadémián december hó 17-én kezdődik a karácsonyi szünidő s tart január harmadikáig. Január harmadikával kezdődnek a félévi colloquiumok, s eltar tanak egész a hó végeig.

Iskolai szemle. Dóczy Imre, a tiszántuli kerület középiskolai felügyelője múlt télen meglátogatta a mármaroszigeti főgimnáziumot és felső leányiskolát, tegnap pedig Szatmárra utazott, hogy az ev. ref. főgimnázium tanmenetét megvizsgálja.

ZENE.

Geyer Stefi hangversenye. A világhírű legfiatalabb magyar hegedűművész, a 13 éves Geyer Stefi e hónap 14-én tartja egyetlen hangversenyét a Bika szálló dísztermében. A hangversenyen Dienne Oszkár zeneszerző. zongoraművész is részt fog venni. Műsor a következő: I. Mendelssohn. Hegedűhangverseny 64 mű a) Allegro appassiona o. b) Andante. c) Allegro vivace. Geyer Stefi. II. a) Chantade. Pas des Amphores. b) Sinding. Frühlingsrauschen. Diénzl Oszkár. III. a) Wieniawski. Legend. b) Sarasate. Zapatéadé. Geyr Stefi. IV. Hubay, Csárdajelenetek: Geyer Stefi. V. a) Diénzl, Méditation. b) Diénzl, Szökőkutnál, Diénzl Oszkár, VI. Bizet Hubay. Carmen-Abránd, Geyer Stefi Jegyek előre válthatók Csáthy Ferenc könyvkereskedésében. Helyárok a következők: páholy 10 korona, elsőrendű ülőhely 3 korona, másodrendű 2 korona, állóhely 1 korona 50 fillér diákjegy 1 korona. Az érdekes, igaz művelőzetet nyújtó hangversenyre felhívjuk a közönség figyelmét.

KÖZIGAZGATÁS.

Javító-intézet Debrecenben.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

— dec. 9.

Egyetlen tárgya volt a jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután tartott ülésének.

Arról volt szó, hogy az állam Debrecenben létesítse a tervbe vett nagyszabású országos javító intézetet. Ezt az indítványt Simonffy polgármester terjeszti a közgyűlés elé s a jog- és pénzügyi bizottság azzal a határozattal fogadta el az indítványt, hogy a közgyűlés nagy küldöttsége vigye fel sürgősen a feliratot a kormányhoz.

Szeged küldöttsége már fent járt Budapesten és Szeged mindenáron el akarja Debrecen elől a javító intézetet hódítani. Nyolevan, sőt 120 hold területet és négy millió téglát ajánlott föl a javító intézet céljaira.

Debrecennek azonban az az előnye van egyéb földrajzi előnyei mellett, hogy a kormányt már régebbi ígérete köti, sőt egy szerződési pont ugyszólván kötelezi Debrecen kivánságának teljesítésére.

A rendkívül érdekes ügy részletes tárgyalása így történt.

Vecsey Imre elnöklésemellett jelen voltak: *Abrahám László*, *Bészler Károly*, *Bechert Manó*, *Kernhoffer József*, *Nagy Ferenc*, *Oláh Károly*, *Roncsik Lajos* és *Varga Károly*.

Varga Károly előadó ismertette az ügyet.

Arról van szó, hogy az országos javító intézetet az igazságügyminiszter Debrecenben létesítse.

Ezt indítványozza *Simonffy Imre*, a ki évek óta állandóan eljár az igazságügyi kormány egy régebbi ígéretének beváltása érdekében és most is a bucsuzás pillanatában a városra nézve ily fontos, közérdekű és hasznos ügy sikere mellett buzgólkodik.

A város 1893. évi egyik közgyűlésén telket adott az igazságügyi palota céljaira. Az akkor kötött szerződés 4. pontja kikötötte, hogy az állam köteles lesz egy területi gyűjtőfogházat építeni Debrecenben. Az akkor kötötte, hogy az állam köteles lesz egy kerületi gyűjtőfogházat építeni Debrecenben. Minthogy azonban erről szó ma már nem lehet, a polgármester éveken át sürgette, hogy ahelyett javító-intézetet kapjon a város.

Szilágyi Dezső egy ízben az aszódi javító intézetet akarta ide áthelyezni; de Simonffy ezt el nem fogadta, sokkal nagyobb szabásut kívánt.

Most erre itt a kedvező alkalom. Az állam oly nagy méretű országos javító intézetet tervez, melylyel 60—70 család ide költözése s egyéb pénzügyi és más előny várható.

A városnak tehát érdekében áll, hogy az említett szerződés alapján kérje

a kormányt az országos javító intézetnek Debrecenben való létesítésére.

A jog- és pénzügyi bizottság minden tagja hozzászólt a kérdéshez, helyeselte az eszmét és végül Vecsey Imre elnök kimondta az egyhangu határozatot, hogy a jog- és pénzügyi bizottság örömmel üdvözi Simonffy indítványát s azzal a megjegyzéssel ajánlja a közgyűlésnek, hogy a közgyűlés sürgősen menesszen küldöttséget a kormányhoz a javító-intézet Debrecenben való elhelyezése érdekében.

Mit tárgyal a város?

decz. 9.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága e hó 12-ik napján d. u. 3 órákor a városháza nagytermében rendezte közgyűlést, melynek tárgysorozata a következő lesz:

1. M. kir. belügyminiszter urnak 106,160—902. sz. leirata, mely szerint a köztisztasági teendők végzésére Zoltán Hermannal kötött szerződés jóváhagyatik.

2. Udvarhely vármegye közönségének átirata az 1883 LIV. t.-cz. 50. §. részben módosítása, a letakarított és igazolt akadályok miatt még be nem hordott mezőgazdasági terményeknek elemi csapások által okozott megsemmisítése esetén adóleengedés végett az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának pártolása iránt.

2. Tanácsi előterjesztés a gyámpénztárban és a házipénztárban levő, de törvényes biztosíték mellett ki nem adható pénzeknek az 1903-dik évben eszközendő elhelyezése módjára nézve. (névszerinti szavazás.)

4. Ugyanaz a hajdu szováti birtok után pótlólag fizetendő 1599 korona 03 fillér községi adó kifizetésére szükséges összeg erejéig póthitel engedélyezése iránt.

5. Az 1903. és 1904. évi utadó költségelirányzat megállapítása.

6. Az igazoló választmány jelentése a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1903. évi névsorának bemutatásával.

7. Tanácsi előterjesztés az 1896-ik évben megválasztott s 1902. december 31-én kilépő törvényhatósági bizottsági tagok helyeinek választás utján betöltésére határnap kitűzése tárgyában.

8. A közigazgatási bizottságba 5 kilépő tag helyének 1903. és 1904-dik évekre választás utján betöltése.

9. Igazoló választmánynak egy évre megalakítása.

10. Tanácsi előterjesztés Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester urnak egy városunkban felállítandó javítóintézet iránt tett indítványa tárgyában.

11. Tanácsi előterjesztés az állami lelencház helyének kijelölése tárgyában.

12. Bejelentés a Löfkovits Arthur debreceni lakos, városi bizottsági tag által a város részére ajándékozott régiség gyűjtemény és okmányok, valamint egy városi muzeum javára tett 5000 koronás alapítvány tárgyában.

13. Bejelentés a Grausz Mór-féle Simonffy-utcai telekhatárügy tárgyában.

14. Trázi László volt adópénztárnok özvegyének özvegyi segélyezési, — továbbá Fülöp András rendőrbiztos és Végh Mihály gyalogrendőr nyugdíjazás iránti ügye.

Debrecen, 1902. december 9.

Simonffy Imre,

királyi tanácsos, polgármester.

× **Mikor választják a városatyákat?** Többször megirtuk, hogy Debrecen város törvényhatósági bizottsági tagjai közül, a választottak száma felének a megbízása lejár 1902. év végével. 46 tag lép ki ekkor a bizottságból, a kiknek helyét még ez évben be kell tölteni választás utján. Debrecen város tanácsa tegnapi tanácsülésében foglalkozott ezzel a dologgal s elhatározta, hogy ajánlani fogja a december hó 12-én tartandó városi közgyűlésnek, hogy a városatya választás határidejét e hónap 29-ikére tűzzék ki. A választás 8 órákor kezdődik és délután 4 óráig tart.

× **A városi decemberi rendes közgyűlése** e hónap 12-én mindössze 14 ügyet tárgyal; de ezek közt sok rendkívül fontos. E tárgyak közül a *javító-intézet* kérdéséről s a törvényhatóság *bizottsági tagjainak* választásáról külön szólunk. A *közigazgatási-bizottság* kilépő 5 tagját valószínűleg újra megválasztja a közgyűlés. Az *igazoló választmánya* egy évre megalakítása szintén ezen a közgyűlésen történik. Két nevezetes ügy lesz továbbá a lelencház helyének kijelölése s a *Löfkovics* Artur ismert nagylelkű adományával kapcsolatban a városi muzeum ügye. *Simonffy* Imre polgármester visszavonulása s örök érdemeinek méltatása ezen a közgyűlésen nem kerül szóba. Vagy a januári rendes közgyűlésen, vagy — ami valószínűbb — egy csupán erre a célra összehívandó *rendkívüli közgyűlésen* fogják *Simonffy* Imre érdemeit jegyzőkönyvbe iktatni s ez alkalommal *Simonffy Imrét* a város *diszpolgárává* választják meg.

× **Rendőrök és hajduk ruhája.** A debreceni rendőrök, hajduk és általában a szolgák is természetben kapják a városától a ruhát. Most van pedig az ideje annak, hogy a jövő évi ruhailetményeket kiszorgathassa a város a rendőröknek és hajduknak. Epen ezért a tanács és az ez ügyben kiküldött bizottság tagjai ebben a tárgyban *Komlóssy* Arthur polgármester helyettes, bizottsági elnök vezetése mellett ülést tartanak ma d. u. 3 órákor a városháza kis tanácstermében, amelyen előreláthatólag kimondják, hogy a ruhaszükségletet arlejtés utján fogják beszereztetni.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Dec. 8-hétfőn; *A svihákok* daljáték.
Dec. 9, kedden *Halálos csend*, színmű.
Dec. 10 szerdán *Hamlet* szomorudjáték
Dec. 11 csütörtökön *Csókonserzett villegény*
Dec. 12 pénteken *Váljunk el; vígjáték*
Dec. 13 szombaton *Niobe* daljáték Először
Dec. 14 vasárnap délután *A töl leány* népszínmű este *Niobe* daljáték

— **(A színházi pénztár)** azt jelenti, hogy a *Niobe* szombati bemutató előadására jegyek már szerdától előre válthatók.

— **(A svihákok)** Tegnap kongó üres ház előtt játszották ismét a Svihákokat. Ezután is feltűnt eredeti, jellemző, színes alakításával *Papir* Sándor, aki egy

egészen jelentéktelen pár szavas szerepben valósággal remek figurát csinált az álherceg tiszteletére éneklő Finkelsteinből.

— **(Hamlet.)** Szerdán Shakespeare Hamletje kerül színre. A dán királyfő *Klenovics* György fogja játszani.

H I R E K.

Napló.

Műkiállítás a városházán. — Nyitva mindennap délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Dec. 9. A rendőr, hajdu és polgárszemélyzet ruhailetményeimet kiszolgáltatása tárgyában kiküldött bizottság ülése d. u. 3 órákor. (Városháza.)

Dec. 9. Katonai felülvizsgálat a Korona dísztermében d. e. 10 órákor.

Dec. 10. Hajdúvármegye állandó választmányának ülése d. e. 10 órákor.

Dec. 12. Városi rendes közgyűlés.

Dec. 13. A munkakiállítás megnyitása az árvaház nagytermében.

Dec. 15. Megyei közgyűlés.

Dec. 22. Városi tisztújító közgyűlés.

Dec. 29. Törvényhatósági bizottsági tagok választása d. e. 8 órától d. u. 4 óráig.

A Kaszinó mulatsága.

Ezt az írást a *Mulatságok* rovatában kellene közzé tenni; mert fölötté mulatságos ügyről traktál.

Mégis inkább teszem a hírek sorába; hogy miért, kitudódik abból, a mi alább következik.

A debreceni Kaszinó mult szombaton táncmulatságot rendezett és bevezetésül műkedvelő hangversenyyel is fűszerezte az estét.

Az efféle mulatságok rendszeren zárt körűek; nemcsak az uri Kaszinók, de a hordár-körök mulatságai is zárt körűek. Meghívó jogosít a jegy megváltására és belépésre. Azonban általános szokás, hogy az ilyen mulatságokra a sajtó jegyet kap és a sajtó aztán hűségesen világgá kürtöli, mi történt az éjjel, hogyan mulatott ez meg az a társaság?

A debreceni Kaszinó vigalmi bizottsága azonban azt határozta, hogy a zárt körű mulatság értelmét a nyilvánosság teljes kizárására magyarázza. Ennélfogva a sajtó nem adott hírt a Kaszinó szombati estéjéről. Ez természetes. Mert ma már semmiféle újságíró nem áll a zárt körű küszöbére, hogy szolgamódjára kikérje s átvegye a tudósítást. Ma már a király is meg szokta a sajtót hívni báljaira. — Katonáék elég zárkóztak; de tisztieikre, sőt a nagy hadgyakorlatokra is meghívják a sajtót.

Derék polgártársaink ha odahaza dísznótort tartanak: ezt csinálhatják, csinálják is a maguk házi örömeire, a nyilvánosság mellőzésével. De a Kaszinók oly fontos társadalmi szerepre hivatottak, hogy rend szerint ily estéiken önként igénybe veszik a nyilvánosság organumait.

Ha azonban a debreceni Kaszinó más-kép gondolkozik feladatairól, mi nem vitatkozunk vele, egyszerűen napirendre térünk felette.

A szombati mulatságra nézve pedig teljesen helyeseljük tisztelt lapársunk a *Debrecen* kifogástalan hírlapírói felfogását, melyet következő híradása fejez ki korrektül és világosan.

Ime a *Debrecen* :

A debreceni kaszinó szombaton hangversenyt tartott. Ez ügyben ma egy jelen volt levélben kérdést intéz hozzánk, mi sem veszünk-e tudomást az estélyről, mintahogy egyik lapársunk tette. E helyen adjuk meg a választ: *nem veszünk tudomást az estélyről.* A kaszinó estélyére a lapok meghívót nem kaptak a vigalmi bizottság határozata folytán azon okból, hogy a *kaszinó estélyeinek nincs szüksége a sajtó támogatására* és ez inkább házi jellegű, így tehát felesleges a hangverseny lefolyását is szellőztetni. Ilyen körülmények között nem hozhatunk tudósítást az estélyről. Azok a kik jelen voltak, úgy is tudják milyen volt a lefolyása. Mást pedig a vigalmi bizottság felfogása szerint úgy sem érdekel, nézetünk szerint meg minket, a sajtót legkevésbé! A jelen volt hölgyek pedig, kik — a mint a levélírója mondja — izgatottan várják, hogy neveiket nyomtatásban olvassa a „város közönsége“, ezuttal ebben az élvezetben nem gyönyörködhetnek. Vigasztalódjanak azonban a hölgyek: lesznek még olyan fényes estélyek, mint a kaszinóé, a hol nem uralkodnak olyan különös nézetek, hogy szükségtelen nyilvánosságra hozni a hangverseny lefolyását, mert a meghívottakon kívül az senki mást nem érdekelhet, — akkor lesz alkalmunk a jelen volt hölgyközönség névsorát nyilvánosságra hozni. Az estély tisztán a — kaszinó „belügye“ volt, maradjon hát az is!

Életunt katonák.

(Két öngyilkosság.)

A helybeli 3 ik honvéd gyalogezrednél ember emlékezet óta nem történt meg, hogy valaki öngyilkosságot követne volna el, tegnap pedig egyszerre két életunt katona akarta eldobni magát az életet.

Az egyiknek sikerült is szándékát keresztül vinni s ma már holtan fekszik a katonai kórház hullatermében. *Vastag Györgynek* hívják a szatmármegyei illetőségű közvitét, akit nem régen helyeztek át Szatmárról Debreczenbe s itt a 9-ik századhoz került.

Nem valami nagyon szerette a katonai életet, de az meg végképen elkésérintette, hogy olyan messze esett a szülőföldjétől, a hová bizonyára nem csak a szülők iránti szeretet hívta vissza komor éjszakákon, mikor a kemény szalmazsákon az otthonvalókról álmodott s bizonyára ott lebegett lelki szemei előtt valami szép leány piros arca is, egy szép leányé, aki talán meg is unhatja a várakozást.

Vasárnap este felé azután, míg a

bajtársai mulatni voltak, 6 levelet írt haza. Nagyon elfogta pedig a szívét valami bánatos érzés és keresztül lőtte magát a golyó a hasába furódott s összeroncsolta a beleit, úgy hogy a szerencsétlen azonnal meghalt.

Hulláját leszállították a közkórházba.

A másik életunt *Kramer György* közvitéz, a ki a 3-ik századnál szolgált. Hanyag, rosz magaviseletű katona volt, akit már többször megbüntettek felelőtlen valói: Most vasárnap szolgálattételre volt kirendelve, a míg társai az édes szabadságot élvezték.

Mulasztást követett pedig el *Krámer György*, a kire rovott katonai multja miatt szigorú büntetés várt.

Nagyon jól tudta ezt *Krámer* s lehet, hogy komoly akarattal, de lehet, hogy csak szánalom keltés miatt mellbe szurta magát zsebkésével.

Beszállították a katonai kórházba, ahol *Sauerwald* ezredorvos vette gyógykezelés alá. *Krámer György* sebe súlyos de nem életveszélyes.

* **Munka kiállítás az árvaházban.** A debreceni jótékony nőegylet ipariskolájában felállított szövő ipari tanfolyamon a szövőszéken előállított női munkákból az egylet vezetősége kiállítást rendez. A kiállítás e hónap 13 án nyílik meg az árvaház disztermében s körülbelül 10—14 napig lesz megtekinthető. Az ott kiállított szövőipari munkák bekerülési áron fognak áruba bocsájtatni épen ezért nagyon ajánljuk a kiállítást a hölgyek figyelmébe. A munkák kiválósága mellett szól az a körülmény is, hogy az árvaház összes ruhaneműi a tanfolyamon készített termékből lettek felszerelve.

* **Kisiklott vonat.** A Tokajról Debrecen felé induló vonat közvetlen az állomás mellett, a bejárativáltónál kisiklott. 3 kocsis megrongálódott s elzárta a vágányt. A vonatok most is átszállással közlekednek, mert a pályatest erősen megrongálódott. A tegnap reggel érkező vonat több mint egy órai késéssel jött meg.

* **Magyar név.** *Spitz Dezső* helybeli lakos előnevét miniszteri engedéllyel *Benedek*-re magyarosította.

* **Békéltető bizottság.** E hónap 11-én Csütörtök délután 4 órakor békéltető bizottsági ülés lesz az ipartestületnél *Bereczky Lajos* rendőrfogalmazó iparhatósági megbízott elnöklété alatt.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: *Oláh János* Gábor ev. ref. 9 hónapos, *Balogh Eszter* ev. ref. 38 éves, *Kiss Ferencz* ev. ref. 34 éves, *Komlóssy Bálint* ev. ref. 77 éves, *Magyar Ferencz* ev. ref. 2 hónapos.

* **Az ipartestület karácsonyi kiállítása.** Tegnap délután 3 órakor zárták be az ipartestületi karácsonyi kiállításra szóló jelentkezéseket. Hetvennégy iparos segéd és tanonc jelentkezett a kiállításra több mint száz műtárgygal, az eredmény örvendetes haladást jelent a tavalyihoz képest, a mennyiben tavaly csak ötven segéd és iparos jelentkezett. — A kiállítást 14-én reggel 9 órakor nyitják meg. Érdeklését nagyban emelni fogják a kézügyesítő egyesület által kiállított tárgyak. A kiállított tárgyak eladásra levén szánva, legtöbb a célszerűség és használhatóság következményei szerint van készítve a mellett, hogy a kiállításban majd

minden tárgy iparművészeti becsü. A tárgyakon fel lesz tüntetve az eladási ár. A karácsonyi kiállítást 24-én délután 3 órakor zárják be, s ekkor ejtik meg a tárgysorsjátékot, melyen minden egyes 20 filléres belépti jegy játszik.

* **Felruházott szegény gyermek.** A *Neumann M.*-féle ruhakereskedő cég üzletvezetője *Deutsch Ignác* ur tegnap dr. *Csiky Lajos* rabsegélyző egyleti titkár megkeresésére felruházott egy szerencsétlen kis szegény gyermeket, kinek apja fegyházban, anyja pedig a helybeli törvénytörési fogházban ül. A nemes jótékonyaságért — mely önmagának legszebb jutalma, — ez uton is köszönetet mond a rabsegélyző egylet vezetősége.

* **Elütötte a kis vonat.** *Varga Imre* helybeli Erzsébet utcái lakos betegség folytán teljesen elvesztette a hallását. Ezért nem hallotta a kis vasut csöngetését tegnap a város háza előtt s ennek tulajdoníthatja, hogy a kis vasut elütötte. Szerencsére azonban ekkorára a mozdonyvezetőnek sikerült annyira meglassítani a vonatot, hogy a szegény asszonynak az ijedségen kívül semmi baja sem lett.

SPORT.

Hajtóvadászat. A vadásztársulat 10 tagja jól sikerült vadászatot rendezett a Halápon. A lókodi esőszáztól kezdődött a hajtas, melyben 50 hajtó riasztgatta a nyulakat puskacső elé. Terítékre került 42 darab nyul.

TAVIRATOK.

A király állapota.

Budapest, dec. 8. (*Saját tudósítónk távirata.*) A király állapota ismét nagyon jó. Keresztesontjában ismét teljesen megszűnt a rheumás fájdalom. Ő Felsége még ezen a héten átköltözik Schönbrumból a Burgba.

Szell Kálmán a királynál.

Bécs, december 8. (*Saját tudósítónk távirata.*) *Szell Kálmán* ma a vámpolitikai helyzetről tett jelentést a királynak. Azután *Körber* osztrák min. elnökkel tárgyalta a kiegyezés véglegesítése ügyében, melyben csupán a borvám klausulát illetőleg vannak még differenciák.

Rátkay es Bartha Miklós vitája.

Budapest, dec. 8. (*Saját tudósítónk távirata.*) *Rátkay László* képviselő levelet intézett *Bartha* Miklóshoz, védekezvén ennek *Analógiák* című vezércikke ellen, hogy nem vállalt titoktartást, mikor *Fejérváry* Katonki titkokat akart a bizottságban közölni. *Bartha* válaszában kijelenti, hogy vannak titkok, melyeket megőrizni képviselői kötelesség. Sajnálja, hogy *Rátkay* megakadályozta *Fejérváry* a szólásban, mert azzal politikai szédelgésről hullott volna le a lepel. *Rátkay* nem hibáztatta, mert tudta, hogy a miniszter bizalmaskodása értéktelen.

A szombathelyi halálos párhaj.

Szombathely, dec. 8. (*Saját tudósítónk távirata.*) A vádtanács helyben hagyta *Stieder György* előzetes letartóztatását, aki *Ernusz Gézát* párhajban agyonlőtte.

Magyar uszó diadala.

Bécs, december 8. *Saját tudósítónk távirata.* A Diana fürdőben tegnap rendezett nemzetközi uszóversenyen az ausztriai bajnok címet *Halmay Zoltán* magyar uszó nyerte meg. Megnyert még ezen kívül egy 500 méteres versenyt is. *Halmay* jelenleg nemcsak Magyarország legelső uszója, de rövid távon az egész kontinensen páratlanul áll, mit fényesen beigazolt a Jarvais angol uszóbajnokkal való sikeres mérkőzése alkalmából is.

A munkások és Krupp emléke.

Ruhr-Essen, dec. 8. *(Saját tudósítónk távirata.)* Tegnap délelőtt 25000 gyári hivatalnok és munkás gyárünnepet rendezett Krupp emlékezetére, az ünnepi szónok kiemelte emlékbeszédében, hogy Krupp élete célját a közjó elismerésében látta, és igyekezett elérni. Az ünneplők táviratot küldtek Vilmos császárnak, melyben a császárt biztosítják hálájukról és változatlan hűségükről és ígérik, hogy Krupp emléket tisztán fogják megőrizni. Hasonló ünnepet rendeztek tegnap délelőtt Kielben a Krupp féle Germania hajógyár tisztviselői és munkásai.

Meghalt a menyasszonya után.

S. A. Ujhely, dec. 8. *(Saját tudósítónk távirata.)* *Hajduczki József* cipész-mester azért, mert menyasszonya elhagyta és Amerikába vándorolt ki, — ma föbe lötte magát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Közkirát hamisító polgármester.

Mamuzsics Lázár Szabadka felfüggesztett polgármesterének szennyesei közül nem utolsó a *Ruttkay Menyhért* városi főkeretessel elkövetett igaztalan eljárása, mely ügyben tegnap ítélték a szabadkai kir. törvényszék, megbélyegezve *Mamuzsics Lázár* volt polgármestert.

Ruttkay Menyhért főkeretést *Mamuzsics* egy tanusított vallomás és tanus feltejesztés alapján kitette hivatalából. *Ruttkay* feljelentette *Mamuzsics* a belügyminiszternek, majd panaszt adott be a közigazgatási bírósághoz és Szabadka város közigazgatási bizottságához, az utóbbi hatóság utasította *Mamuzsics*ot, hogy a panaszban foglalt vádakért a bíróságnál keressen elégtételt. A törvény szerinti vizsgálat nyomán, mely magánvád alapján indult meg, kisélt, hogy egy ki sem hallgatott tanu nevében vettek fel jegyzőkönyvet *Ruttkay* ellen, s az irónásai rendkívül hasonlítanak *Mamuzsics* kezeiréséhez. *Duhics A.* Jenő főjegyző is hamisítottnak nyilatkozott ki az okiraton levő aláírását. A kir. törvényszék a tegnap tartott főtárgyaláson *Ruttkay Menyhért*et a rágalmazás vádjáról felmentette, az okirathamisítás dolgába pedig *Mamuzsics Lázár* ellen a további eljárást elévülés folytán mellőzte az ítélet jogerős.

MULATSÁGOK.

Dec. 13. Gazdász táncestély a Bika disztermében
Jan. 31. A nőgyelet tombola estélye. (Bika disztermében.)

A harmadik protestáns estély. A debreceni ev. ref. theológia Hittanszaki Önképző Társulata e hónap 14-én délután 5 órakor rendezi a harmadik protestáns estélyt. — Az előbbi két protestáns estély tenyes sikerén felbuzdulva a rendezőség

nagyon szép és értékes műsort állított össze. Belépő-díj nincs. A teljes műsor a következő: 1. Fobász. Szövege Berzsenyitől, zenéje Sz. Nagy Józseftől. Előadja a főiskolai énekkar. 2. Előadás a magyar biblia dicső és szomorú napjairól. Balogh Ferenc theológiai tanár. 3. A magyar pap. Legenda, Szabolcska Mihálytól. Szavalja: Karácsony Ottilia urhölgy, az ev. ref. felsőbb leánynevelő és tanítónőképző-intézet igazgatónöje. 4. Várszérám a forrás partján? Meet me at the Fountain. Szövege P. P. Bliss-től, zenéje Ira D. Sankey-től. Előadja a főiskolai énekkar. 5. A talizmán. Elbeszélés. Irta és felolvassa Csernátóny Kálmán joghallgató. 6. Költemények. Irta és felolvassa Könyves Tóth Kálmán ev. ref. lelkész. 7. Liszt Ferenc, Faust átirat. Zongorán előadja P. Nagy Zoltán tanítóképző-intézet zene tanár. 8. Szabad előadást tart Erdei Károly hittanhallgató. 9. Szállj most le ránk Palmertől. Előadja a főiskolai énekkar.

Az iparos ifjak házi estélye és bálja.

Tegnapelőtt délután 3 órakor az iparos ifjak gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy január hó 18-án családi jellegű házi estélyt rendeznek az Iparos Otthon disztermében; — február hó 25-én pedig bált rendeznek a Bika szálló nagytermében. A gyűlés tolymám elfogadták Blaskovich Mihály eddigi ifjusági alelnök lemondását s helyébe alelnökkül megválasztották Friedvalszky Rezsőt.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Irta: *Rudnyánszky Gyula.*

Folytatás

34

Jalovec Vazul huga komorna volt Pándy Adorján neje, báró Linden Cecílnél, még a bárónő lánykorában; abban az időben, mikor a könnyelmű, ledér, jellemtelen Gerendi Oszkár gróf elcsavarta a szegény, hiszékeny bárókisasszony fejét. A komorna aztán elkísérte a bárónőt új otthonába is. Ő volt a bárónő bizalmasa, egyedül ő tudta, miért kellett a bárónőnek néhány hónappal az esküvő után férje nélkül elutaznia? A férj nagyon, nagyon szerette nejét; kérte, hogy engedje meg, hadd utazzék vele. De a bárónő makacsodott, szeszélyeskedett. Pedig áldott jó teremés volt és becsülte, később, midőn megismerte, imádtá, bálványozta az urát, Pándy Adorjánt; de végig kellett játszania azt a szeszélyesdi komédiát, hogy elutazhassék titokban.

Mikor visszatért, a férj nem sejtett semmit.

Pándy Adorjáné a régi komorna helyett új komornával tért vissza a pándy kastélyba, a régi pedig, a Vereshaju Jalovec Veronika, karján a kis porontyval meghúzódott a bátyja hajlékában, a szalmafedes tanítói házikóban.

A bárónő aztán egy esztendeig nagyon boldogan élt a férjével. Betegeskedett; sápadt, ideges, vézna volt, de a szerelmes, aggódó férj annál forróbban szerette, dédelgette. Egyszer aztán valami véletlen feldulta a csendes családi boldogság fészket. Pándy Adorján megtudta neje hűtlenségét. Pedig nem is volt a hűtlenség, mert hiszen a bárónő még mint leány esett a csábító gróf hálójába, mint asszony sohase látta csábítóját és hűségesen szerette férjét. Szerencsétlenség volt az, jóvá nem tehető szerencsétlenség, melyből örökös bánata, lelki mardosása,

titkos hervadása fakadt. De a férj nem ismerte a történetet jól. Azt hitte, hogy neje házasság törést követett el. . . Es egyszer csak s halvány, szép asszony hirtelen, váratlanul meghalt.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma kedden, december 9-én:
másodszor:

Halálos csönd

Dráma 3 felvonásban
SZEMÉLYEK.

Augustias	—	—	—	Menszáros M.
Donna Mercedes	—	—	—	Ebergényiné
Pura	—	—	—	Havasi Szidi
Indes Leánya	—	—	—	Csige Ilonka
Penna Negra	—	—	—	Sebestyén Géza
Raimundó	—	—	—	Palágyi Lajos
Orellana	—	—	—	Virágháti L.

Holnap szerdán, december hó 10-én

Hamlet.

Szomorujáték.

Eladási hirdetmény.

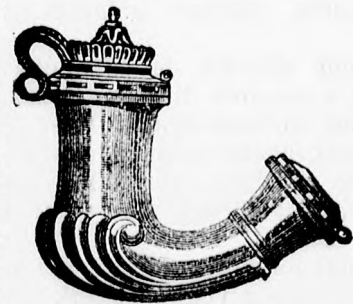
Az Arany Bika szálloda bérlő társaság ezennel közhírré teszi, hogy tulajdonát képező összes vendéglői, szállodai és kávéházi berendezések és felszerelések u. m. márvány-asztalok, székek, tükrök, szekrények, ágyak, ágyneműek, szőnyegek, függönyök, asztalok, fotelek, pamlagok szóval mindennemű felszerelések és butorok f. évi december hó 10-ikétől fogva mindennap délelőtt 9—12-ig és délután 2—5 óráig az Arany Bika szálloda épületében megtartott önkéntes árverésen darabonként vagy kisebb nagyobb mennyiségben készpénz fizetés ellenében a legtöbbet ígérőknek fognak eladatni.

A megvásárolt és kifizetett tárgyakat vevők jogosi va lesznek azonnal birtokukba venni és elszállítani.

Az eladásra kerülő tárgyak leltára a szálloda épületében levő irodai helyiségben addig is bármikor megtekinthető.

Debrecen 1902. December 2-án.

az „Arany Bika“ szálloda
bérlő társaság.

Valódi táj-
ték pipák
és szip-
kák. Új-
donságok
szivar és
pénztár-
czákból.

Alkalmos ajándék
tárgyak. Gyermekek játékok
legjutányosabb árban besze-
rezhetők.

Szent-Királyi Tivadar

műipar áru ú zleteker.

Kiadó lakások.

1.) A Hunyady-utcában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll: 2 utcai szoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy üveges folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. Kiadó 1903 évi május 1-től. Évi bér 1200 korona.

2.) A Deák Ferencz-utcában kiadó egy utcai szoba, konyha, pincze kiadó 1903. január 1-től. Havi bér 20 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a Kiadóhivatal.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemű gyökeres és sima vesszők mélyen leszi lított árákon. Oltványok ezre 90—100 ft. Mindenki a legkiválóbb bor és csemegefajokból, fajtisztaság teljes jóállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felel, úgy az oda és visszazárási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett beszállítást hiány nélkül visszaíratom. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Orfias tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez a egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen kulest esal zárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékoztatást vegyél szíves fénynyomtatás díjazás árjegyérték ingyen és bérmentve küldetnek rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül egy oly könyvet kap ezzel, kicímét egy levelező lapon tudatja, mely ninosen az a ház vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt így még szoknak is érdeklőben áll. kik rendelni szeretnek sem akarnak mert benne számos oly közlemények foglaltatnak melyek mindenkinek nagyszolgálatot tesznek.

Ketős, örökös, sító voltánál fogva, ennek tenyészése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Czím: „Ermelléki Első Szőlőoltvány-Telep.” Nagy-Kágya u. p. Szekelyhid.

Leszállított árák!

Nagyarányu karácsonyi

női ruhakelme vásárt

rendeztünk be és

női divatszöveteket, jó mosóvelezeket, francia batistokat, Atlas Satin és Delaineket, harasztkendőket stb.

tetemesen leszállított árákon

árusítunk el.

Egy ruha 116% széles női divat szövet 1 frt. 80 és 2 frt.

Egy ruha 75% széles mosó velez 2 frt. 24 kr.

SZABÓ LAJOS FIAI
... Debreczen ...

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrémvilágos lábbeliknek mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált pezsétes sárga vagy barna bőrnek a Lyosin egészen új fényt ad
Alapítottatt 1882. Gyári raktár Bécs, I. Schulerstrasse 21. Mindenütt kapható

A legjobb arc-
szépítőszer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappanok a
Epe-szappan. } o kenőcs használatához o

Serail-crème. nappali használatra. =

Serail-puder. Kiváló finom arczpor háromszinben, fehér, rózsás és crème 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalevits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak droguerijában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszertárában, Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszertárban.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvényvédelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Felülmulhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeiben, enyhíti a hurutot és megszünteti a váladékot, elállítja a fájdalmas köhögést és meggyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kitűnően használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok minden betegségeiben stb. 3. Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglepő gyorsasággal meggyógyítja a gyomorgörcsöt, kólikát és hascsikarást. 5. Gyöngéd székelést okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lépkört és a mélabut és megerősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogaknál, szájposhadásnál és minden fog- és szájbetegségeknél, megszünteti a felbőfögést és a száj meg a gyomor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszert képez minden sebre, lázas kiütések, sipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott tagok, rüh, koszsé bőrkiütések ellen, megszünteti a fejfájás, zugást, szaggatást, köszvényt, fülfájást stb. Vigyázní kell mindig a zöld apáca-védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb védelem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozzátjuk a gyárból, eredeti karton-dobozokban; bérmentve bármely postaállomásra Ausztria-Magyarországon 13 kis-, vagy 6 kettős üveg 4 korona. Bosznia-Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Küldés csakis az összeg előre való utalványozása mellett.

Thierry A. gyógyszerész balzsama és centifolia kenőcse.

Ez a gyógyerejében felülmulhatatlan két szer soha sem romlik meg, hanem ellenkezőleg mentől öregebbek, annál értékebbé és hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik, minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghozzák a segílyt és sikert, legalább az orvos megérkezétségig: természetesen csak szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett pótszerekhez nyulni, melyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitűnő, olesó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet minden eshetőségre készen, minden családban készletben kell tartani. Ahol nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismérvével megkapni, ott rendeljék meg közvetlenül ily cím alatt:

An Apotheke A. Thierry LIMITED Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapesten, Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach S gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.